

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

non negant dari in anima Christi Domini scientiam per se & ex genere suo acquisibilem, sed tantum volunt eam de facto non fuisse ab illo propriis actibus acquisitam, sed per accidens ipsi infusam. Quidquid tamen sit de hoc.

4. Probatur primò conclusio hac ratione. Oportuit ut omnis potentialitas naturalis animæ Christi conveniens, ad actum reduceretur, ut ex supra dictis patet: Sed anima Christi Domini est in potentia naturali ad scientiam per se acquisibilem, cum sit ejusdem speciei cum cæteris animabus, in quibus hujusmodi potentia invenitur: Ergo fuit ad actum reducta, & consequenter habuit scientiam istam ex genere suo acquisibilem.

5. Confirmatur: Quia anima Christi est in potentia ad scientiam beatam, quæ intelligit modo divino, & ad scientiam per se infusam, quæ intelligit modo angelico, fuerunt in ipsa scientia infusa per se naturalis, & supernaturalis, ut supra ostensum est: Sed anima Christi est etiam in potentia ut intelligat modo humano: Ergo in ipsa constituenda est scientia ex genere suo acquisibilis, per quam modo humano intelligat.

6. Confirmatur ampliùs: Anima Christi est in potentia ad intelligendum per conversionem ad superiora, recipiendo perfectionem ab illis, scilicet species impressas, infusas à Deo; est etiam in potentia ad intelligendum per conversionem ad inferiora, nimirum per species ab illis acceptas: Sed ut prima potentia compleatur, & ad actum reductur, ponitur in anima Christi scientia per se infusa naturalis & supernaturalis: Ergo ut secunda compleatur, & ad actum reductur, sunt in ipso constituendæ species per se acquisibiles ab objectis materialibus, & consequenter scientia ex genere suo acquisibilis, quæ vel in his speciebus consistit, vel illas supponit.

7. Probatur secundò conclusio: Potentia intellectiva Christi non minùs perfecta fuit, quàm ejus voluntas: Sed voluntas Christi, præter virtutes per se infusas, habuit etiam per se acquisibiles, ut supra ostensum est: Ergo pariter potentia intellectiva Christi, præter scientiam per se infusam, habuit scientiam per se acquisibilem. Hæc conclusio magis patebit ex dicendis articulo sequenti, ubi alias rationes quas tradit S. Thomas art. 4. adducemus, & exponemus.

Disp. 11
art. 2.

§. II.

Solvuntur objectiones.

8. **O**bjicies primò: Omnia quæ Christus cognoscere potest per scientiam acquisitam, cognoscit per infusam, idque evidentiori & perfectiori modo: Ergo frustra in eo ponitur scientia ex genere suo acquisita.

9. Respondeo, concessio Antecedente, negando Consequentiam: ad perfectionem enim intellectus Christi spectat non solum omnia objecta cognoscere, sed etiam omni modo quo cognoscibilia sunt: unde sicut in anima Christi, præter scientiam beatam, quæ res in verbo contemplatur, ponitur scientia infusa, per quam illas extra verbum cognoscat, eò quod utroque modo ab ea cognoscibiles sint: ita quia res naturales, non solum per species à Deo infusas, sed etiam per species à phantasmatibus abstractas cognosci possunt, debet in anima Christi, præter scientiam naturalem infusam, poni scientia ex genere suo acquisibilis, quæ per species à phantasmatibus abstractas ob-

Ajecta naturalia cognoscat; præsertim cum modus ille cognoscendi sit maxime connaturalis animæ Christi, utpote conjunctæ humano corpori: ut enim docet D. Thomas 1. part. quest. 89. in corp. idcirco anima rationalis unitur humano corpori, ut ex unione ad illud fortior modum intelligendi per species acquisitas, & per conversionem ad phantasmata, qui est ipsi connaturalior.

B Objicies secundò: Duæ formæ solo numero distinctæ non possunt esse simul in eodem subiecto: Sed scientia infusa naturalis (quam fuisse in Christo disp. præcedenti art. 1. docuimus) solo numero differre potest à scientia naturali acquisita: Ergo primà admittitur in Christo, secunda ab eo excludi debet. Major est certa, nam in sententia Thomistarum, duo accidentia solo numero distincta, nequeunt in eodem subiecto existere. Minor verò, in qua solum est difficultas, sic ostenditur. Differentia sumpta ex diversa causa efficienti, non est differentia specifica, sed tantum numerica; ut constat in homine ab altero homine genito, & Adamo immediatè à Deo producto: Sed scientia Christo infusa à primo conceptionis instanti, & scientia per se acquisita, distinguuntur solum penes causas efficientes, quia nimirum illa immediatè à Deo fuit facta, ista verò acquisita propriis actibus, ut articulo sequenti dicemus: Ergo solo numero distinguuntur.

C Respondeo negando Minorem, ad cujus probationem, distingo Majorem: Differentia sumpta ex diversa causa efficiente, per accidens inspecta ab effectibus, non est specifica, concedo Majorem. Per se inspecta ab illis, nego Majorem; & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam; quia scientia infusa Christo, per se respicit Deum ut causam efficientem; & scientia per se acquisibilis, per se respicit intellectum agentem, ut causam specierum, & actus intellectus possibilis, ut causam efficientem habitum; & ideo non solo numero, sed specie distinguuntur.

D Instabis, Differentia penes causas efficientes non potest esse prima, nisi solum in formis quæ à principio sumunt specificationem: Sed scientia sive sumpta pro habitu, sive pro speciebus, non specificatur à principio: Ergo differentia sumpta ex diversa causa efficiente, nequit prima esse inter scientias, sed ut per se petant causas efficientes diversas, debent supponi distinctæ ex diversitate objectorum: Sed objectum scientiæ infusæ animæ Christi, idem est cum objecto scientiæ acquisitæ, v. g. idem homo quem Christus per scientiam infusam cognovit, & per scientiam acquisitam: Ergo non petunt per se causas efficientes diversas, & consequenter non distinguuntur specificè.

E Respondeo ex Capreolo in 3. dist. 14. quest. unicâ art. 3. ad 1. contra secundam conclusionem, concessâ primâ Consequentiam, distinguendo Minorem subsumptam: Est idem utriusque objectum, materialiter, concedo Minorem: formaliter, nego Minorem, & Consequentiam. Nam distinctio formalis objectiva, cum coincidentia materiali in objecto, sufficit ad distinctionem specierum, actuum, & habituum: licet autem eadem natura specifica, verbi gratiæ lapidis, per speciem infusam & acquisitam representetur, non tamen sub eadem ratione; nam species abstracta à phantasmatibus, illam representat per ordinem ad phantasmata; species autem infusa, sine tali ordine; & consequenter sub majori immaterialitate representatur per speciem infusam, quàm per speciem acquisitam; ex quo

fit quod species per se infusa, universalior sit in representando, quam species acquisita per se; illa enim nedum representat directè naturam quoad prædicata specifica, sed etiam omnia ejus individua, secus autem species à phantasmate abstracta. Quæ solutio sumitur ex D. Thoma supra quæst. 9. art. 4. ad 3. ubi inter habitum scientiæ infusæ, & habitum scientiæ acquisitæ, hoc statuit discrimen, quòd iste acquiritur per comparationem humane mentis ad phantasmata; ille verò est alterius rationis, in potè à superiori descendens in animam, non secundum proportionem phantasmatum. Quibus verbis distinguit habitum scientiæ per se infusæ, ab habitu scientiæ per se acquisibili, per hoc quod objectum scientiæ acquisitæ, dicit ordinem ad phantasmata à quibus fuit abstractum; objectum verò scientiæ infusæ sine dependentia à phantasmate attingitur.

ARTICVLVS II.

An Christus scientias per se acquisibiles, propriis actibus sibi comparaverit, vel eas à Deo per infusionem receperit?

14. **Q**uamvis apud Theologos certum & indubitatum sit, fuisse in Christo, præter scientiam beatam, & infusam, scientiam per se & ex genere suo acquisibilem, dubitatur tamen de modo quo Christus hanc sibi comparaverit: Plures enim existimant, illam per accidens fuisse Christo infusam divinitus, sicut & Adamo, ne aliquando caruerit notitiâ clarâ naturali plurimorum objectorum, quæ per talem scientiam percepit. Ita docent D. Bonaventura, Scotus, Gabriel, & Durandus, articulo præcedenti relati, eamque tenuit D. Thomas in 3. dist. 14. quæst. 3. art. 3. ut ipsemet fatetur hic art. 2. & supra quæst. 9. art. 4. Ex Recentioribus verò hanc sententiam sequitur Suarez hic disp. 30. sect. 2. asserens scientiam per se acquisibilem infusam esse per accidens Christo, quantum ad habitum & species necessarias ad demonstrationem rerum faciendas, licet non quoad experimentalem cognitionem.

Probabilior tamen videtur sententia, quam, retractatâ priori, tradit S. Doctor hic art. 2. & supra quæst. 9. art. 4. ejusque Discipuli communiter amplectuntur, nimirum Christum prædictam scientiam propriis actibus sibi comparasse, ne intellectus in eo maneret otiosus & frustraneus. Idem docent Vazquez, Beccanus, Ragusa, Theophilus Raynaudus, & alij.

§. I.

Hæc sententia ut probabilior eligitur.

Dico igitur: Christus scientiam per se acquisibilem, propriis actibus sibi comparavit, non verò eam solum à Deo per infusionem recepit.

15. Probatur conclusio duplici ratione quam insinuat S. Doctor supra quæst. 9. art. 4. Prima sic potest proponi. Si Christus scientiam per se acquisibilem propriis actibus non acquisivit, sed eam solum per infusionem à Deo accepit, sequitur intellectum agentem Christi fuisse omnino otiosum & frustraneum: Sed hoc non est dicendum: Ergo nec illud. Sequela probatur: Pro-

A prium officium intellectus agentis est facere species intelligibiles actu, abstrahendo eas à phantasmatibus, ut docent Philosophi in libris de anima: Ergo si intellectus agens animæ Christi species aliquas non abstraxit à phantasmatibus, sed omnes Christus à Deo per infusionem accepit, erit omnino otiosus & frustraneus; frustra enim est id quod non habet propriam operationem, ut dicitur 2. de cælo textu 17. cum unumquodque fit propter suam operationem.

Hæc ratio non solum probat fuisse in anima Christi species propriis actibus comparatas, sed etiam ipsum habitum scientiæ; tum quia in probabili sententia, non est quid distinctum ab ipsis speciebus; tum quia licet admittatur illum esse quâdam realitatem ab ipsis speciebus distinctam, tamen eadem videtur esse ratio de illa ac de speciebus, eò quòd illa detur ad usum talium specierum; & quia connaturalis modus acquirendi habitum scientiæ, est mediantibus speciebus; eò quòd habitus ille sit lumen quoddam intellectuale acceptum & derivatum ab objectis: objecta autem sensibilia in se actu non habent vim producendi habitum intelligibilem, quousque mediantibus speciebus abstractis fiant actu intelligibilia, & sic ab illis educi possit virtus quæ est lumen intelligibile tenens se ex parte intellectus.

C Secunda ratio D. Thomæ ad hanc formam reducit. Christo non solum sunt tribuendæ omnes scientiæ, sed etiam quælibet illarum secundum proprium & connaturalem modum habendi illam; sic enim non solum est perfectus per diversas scientias atque perfectiones, verum etiam & diversis modis. Sicut ergo Christus habuit scientiam beatam, secundum proprium modum illius, scilicet permanentem, & non tantum transiuntem, ut aliqui in via habuerunt; & sicut habuit scientiam per se infusam secundum modum proprium illius, scilicet per infusionem: ita scientiam humanam, seu naturâ suâ acquisibilem, habere debuit modo humano, scilicet per acquisitionem, non verò eam solum per infusionem à Deo recipere.

D Addo quod, cum Christus ad paupertatem nostram ultro ac volens se demiserit, omnia quoque nobis connaturalia, quæ statum ejus non dedecent, admisit: Sed connaturalis homini acquirendæ scientiæ naturalis modus, est per actus proprios, & per abstractionem specierum à phantasmatibus, eam sibi comparare: Ergo Christus hoc etiam modo scientias per se acquisibiles sibi comparavit, atque ita verè in eis profecit, quod voluisse S. Lucam, cum dixit Christum profecisse sapientiâ & ætate, docet S. Ambrosius lib. de Incarnationis Dominicæ Sacramento cap. 7. his verbis: *Quomodo proficiebat sapientiâ Dei? doceat te ordo verborum. Profectus ætatis, & profectus sapientiâ, sed humana est. Ideo ætatem ante præmisit (sic enim ipse legit. Jesus proficiebat ætate & sapientiâ; non ut cum Hieronymo Vulgata vertit, sapientiâ & ætate) ut secundum hominem crederes dictum; ætas enim non divinitatis, sed corporis est: ergo si proficiebat ætate hominis, proficiebat sapientiâ hominis. Idem sentit S. Thomas hic art. 2. ad 1. ubi sic habet: Tam scientia infusa animæ Christi, quam scientia beata fuit effectus agentis infinite virtutis, qui potest simul totum operari, & ita in neutra scientia Christus profecit, sed à principio eam perfectam habuit. Sed scientia acquisita causatur ab intellectu agente, qui non simul totum operatur, sed successive. Et ideo*

secundum